

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/2001 vp

Hallituksen esitys laeiksi tapaturmavakuutuslain ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 5 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 2 päivänä toukokuuta 2001 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi tapaturmavakuutuslain ja vakuutusyhtiölain 2 luvun 5 §:n muuttamisesta (HE 58/2001 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Jaakko Hannula, sosiaali- ja terveysministeriö

- lakimies Eeva-Maija Österman, vakuutusvalvontavirasto
- toimitusjohtaja Tapani Miettinen, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto
- lakimies Janne Metsämäki, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- asiamies Mikko Nyyssölä, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- asiamies Vesa Rantahalvari, Palvelutyönantajat
- sosiaalisihteeri Veikko Simpanen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tapaturmavakuutuslakiin ja vakuutusyhtiölakiin lähinnä teknisiä muutoksia, joilla vahinkovakuutusta koskevat Euroopan yhteisöjen direktiivit ulotetaan koskemaan Suomen lakisääteistä tapaturmavakuutusta. Muutoksilla saatetaan ulkomaisten vakuutusyhtiöiden Suomen markkinoille pääsyä ja vakuutuksen harjoittamista koskevat edellytykset vakuutusyhtiölain ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain jo aiemmin vahinkovakuutusta koskeviin direktiiveihin mukautettujen säännösten mukaisiksi. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen voi ehdotuksen mukaan myöntää vakuutusyhtiö, jolla on toimilupa vahinkovakuutusluokan 1 mukaisen tapaturmavakuutuksen harjoittamiseen. Tällaisen toimiluvan myöntää kotimaiselle vakuutusyhtiölle ja vakuutusyhtiölle, jonka kotipaikka on Euroopan talous-

alueen ulkopuolella, vakuutusyhtiölain ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisin edellytyksin sosiaali- ja terveysministeriö. Vakuutusyhtiölle, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, toimiluvan myöntää sen kotivaltion viranomainen. Tällainen vakuutusyhtiö voisi harjoittaa lakisääteistä tapaturmavakuutusta kotivaltionsa antaman toimiluvan perusteella joko perustamalla Suomeen edustuston taikka harjoittamalla vakuutusliikettä kotivaltiostaan tai toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevasta toimipaikasta käsin.

Tapaturmavakuutuslakiin otettaisiin lisäksi tapaturmavakuutuskannan luovuttamista koskevat erityissäännökset. Niillä ehkäistäisiin työntekijän turvan heikentyminen vakuutuskannan luovutuksen seurauksena. Säännöksissä otettaisiin myös muutoin huomioon ne erityispiirteet,

jotka johtuvat siitä, että lakisääteinen tapaturmavakuutus on työntekijän turvaksi luotua lakisääteistä sosiaaliturvaa. Tapaturmavakuutuslakiin ehdotetaan tehtäviksi myös euron käyttöönoton edellyttämät tekniset muutokset.

Euron käyttöönottoon liittyvät muutokset ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Muilta osin muutokset ovat tarkoitetut tulemaan voimaan jo 1 päivänä heinäkuuta 2001.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Hallituksen esityksen perusteluissa on selostettu niitä toimia, joita Suomi on tehnyt Euroopan unioniin liittymisen jälkeen, jotta lakisääteistä tapaturmavakuutusta koskeva lainsäädäntö ei olisi ristiriidassa yhteisön lainsäädännön kanssa. Eduskunta on hyväksynyt tapaturmavakuutuslakiin ja vakuutusyhtiölakiin muutoksia, joilla on mahdollistettu lakisääteisen tapaturmavakuutuksen harjoittaminen Suomessa ulkomaisille vakuutusyhtiöille, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Tapaturmavakuutuksen harjoittaminen mahdollistettiin sellaisin edellytyksin, joiden ei katsottu olevan ristiriidassa kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin määräysten kanssa. Sosiaali- ja terveysvaliokunta piti tuolloin tärkeänä, että vapaan kilpailun avaaminen tapahtuu niin, että vakuutetun asema tulee entisellä tavalla turvatuksi. Kun hallitus nyt esittää kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin ulottamista koskemaan myös lakisääteistä tapaturmavakuutusta, valiokunta korostaa edelleen, että kun on kysymys lakisääteisestä sosiaaliturvasta, vakuutettujen asemaa ei saa heikentää. Valiokunta toistaa tässä

yhteydessä aiemman kantansa, että vakuutetun kannalta on tärkeää, että vakuutuksen sisältö täyttää laissa säädetyt edellytykset, vakuutustapahtuman sattuessa korvaukset maksetaan ilman aiheetonta viivytystä ja vakuutettu saa tarvitsemaansa neuvontaa ja palvelua.

Vakuutetun edut saattavat vaarantua erityisesti silloin, jos vakuutuskanta siirtyy ulkomaiseen yhtiöön. Vakuutuskannan luovutukseen on lakiehdotuksessa liitetty luovutusta rajoittavia ehtoja, joilla vakuutettujen turvaa pyritään takaamaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että ehdotettujen rajoitusten toimivuutta samoin kuin kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin ulottamista ylipäänsä lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen tarkasti seurataan ja epäkohtien ilmetessä ryhdytään toimiin, jotta vakuutettujen asema ei heikenny. Valiokunta toteaa, että mikäli vakuutettujen asemaa ei pystytä esitetyillä järjestelyillä riittävästi turvaamaan, joudutaan jatkossa harkitsemaan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen järjestämistä julkisen järjestelmän kautta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 10 päivänä toukokuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Marjatta Vehkaoja /sd	Pehr Löf /r
vjäs.	Merikukka Forsius /vihr	Juha Rehula /kesk
	Tuula Haatainen /sd	Päivi Räsänen /skl
	Inkeri Kerola /kesk	Arto Seppälä /sd
	Niilo Keränen /kesk	Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
	Valto Koski /sd	Raija Vahasalo /kok
	Marjaana Koskinen /sd (osittain)	Jaana Ylä-Mononen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.